

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w P., w sprawie z powództwa Syndyka masy upadłości (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w M. przeciwko (...) spółka akcyjna z siedzibą w P., o zapłatę 68.850 zł, oddalił powództwo oraz zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanej kwotę 3.617 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Przedmiotowe orzeczenie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych: powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej z siedzibą w M. reprezentowany przez fachowego pełnomocnika pozwem z dnia 11.12.2013 roku wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) spółka akcyjna z siedzibą w P. na rzecz powoda kwoty 68.850,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Jako uzasadnienie swojego żądania wskazał, iż dochodzona pozwem kwota stanowi sumę kwot zatrzymanych przez pozwanego tytułem kaucji gwarancyjnych. Z związku z tym, iż powód przedstawił gwarancje ubezpieczeniowe w myśl łączącej strony umowy kaucje winny być zwolnione. Nakazem zapłaty z dnia 22.08.2014 roku sygn. akt V GNC 3110/13 wydanym w postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy w Płocku zasądził dochodzoną pozwem kwotę. Pozwany (...) spółka akcyjna z siedzibą w P. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości. Ponadto pozwany wniósł zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Jako uzasadnienie swojego stanowiska pozwany wskazał, iż w myśl łączącej strony umowy miał prawo wstrzymać się z zapłatą wynagrodzenia w przypadku braku przedłożenia dokumentu o braku nieuregulowania należności z tytułu robót podzleconych, ponadto wskazał, iż dostarczona gwarancja ubezpieczeniowa nie zabezpiecza w stosunku do zabezpieczenia kaucją w pełni wykonania umowy. Dodatkowo pozwany podniósł, iż należności z tytułu kaucji gwarancyjnych są przedmiotem zajęcia komorniczego, jak również iż są one przedmiotem cesji w celu zabezpieczenia wiarygodności wierzycieli powoda. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9.12.2014 roku sygn. akt V GUp 8/12 ogłoszono upadłość likwidacyjną powoda. Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. zawarł z pozwanym (...) spółka akcyjna z siedzibą w P. umowy o roboty budowlane:

- w dniu 28 maja 2012 roku umowę o roboty budowlane nr (...) dotyczącą wykonania w systemie generalnego wykonawstwa prace polegające na kompleksowej realizacji inwestycji pn. „Przebudowa stacji paliw (...) (...) nr (...) w G.” na nieruchomości, zgodnie z ostateczną decyzją - Pozwoleniem na budowę oraz załączoną do niej dokumentacją projektową. Termin zakończenia robót został ustalony na dzień 8 września 2013 roku,

- w dniu 30 sierpnia 2012 roku umowę o roboty budowlane nr (...) dotyczącą wykonania w systemie generalnego wykonawstwa prace polegające na kompleksowej realizacji inwestycji pn. „Modernizacja (...) M.” na nieruchomości, zgodnie z ostateczną decyzją - Pozwoleniem na budowę oraz załączoną do niej dokumentacją projektową. Termin zakończenia robót został ustalony na dzień 15 listopada 2012 roku.

Zgodnie z § 5 ust. 1 obu umów, z kwoty każdej faktury Wykonawcy, Zamawiający zatrzyma 5% jej wartości netto. Powyższa kwota nazywana dalej Kaucją Gwarancyjną miała stanowić zabezpieczenie dobrego wykonania Umowy przez Wykonawcę, a w szczególności obowiązków wynikających z tytułu udzielonej gwarancji i rękojmi, na okres 1 roku od daty odbioru pogwarancyjnego, o którym mowa w § 8 umowy. Po uzyskaniu prawomocnej decyzji na użytkowanie, powyższa kaucja gwarancyjna może zostać zamieniona przez Wykonawcę na zabezpieczenie dobrego wykonania Umowy formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, ewentualnie innego, zaakceptowanego przez Zamawiającego, zabezpieczenia. Po złożeniu przez Wykonawcę mego zabezpieczenia Zamawiający zobowiązuje się do zwrotu zatrzymanej kwoty płatności, o której mowa w ust. 1 niniejszego paragrafu (§ 5 ust. 3 Umowy). W myśl § 8 pkt 1 okres gwarancji został określony na okres 3 lat. Po zakończeniu okresu gwarancyjnego miał zostać sporządzony protokół pogwarancyjny. Pozwany miał prawo odmówić jego podpisania w przypadku stwierdzenia wad do czasu ich usunięcia przez powoda. Z kolei w myśl § 8 pkt. 3 okres rękojmi został określony na 4 lata. W toku realizacji Umowy (...), powód wystawił następujące faktury VAT:

- Faktura VAT nr (...) z dn. 11.07.2012 r. na kwotę 250.981,50 zł brutto (k 21),
- Faktura VAT nr (...) z dn. 13.08.2012 r. na kwotę 305.819,82 zł brutto (k 22),
- Faktura VAT nr (...) z dn. 17.09.2012 r. na kwotę 404.960,28 zł brutto (k 23),
- Faktura VAT nr (...) z dn. 25.10.2012 r. na kwotę 77.588,40 brutto (k 24).

Pozwany przekazał powodowi należności wynikające z ww. faktur VAT. Jednocześnie pozwany zatrzymał z wszystkich wystawionych przez powoda faktur kaucję gwarancyjną w łącznej wysokości 42.250,00 zł. Decyzją nr (...) z dnia 27 listopada 2012 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Powiecie (...) wydał pozwolenie na użytkowanie inwestycji zmodernizowanej stacji paliw (...) S.A. nr (...) w G.. Z uwagi na powyższe, w związku z zapisem § 5 ust. 3 Umowy, w dniu 25 kwietnia 2013 roku powód uzyskał w (...) S.A. gwarancję ubezpieczeniową właściwego usunięcia wad i usterek nr (...). Jako beneficjent gwarancji został wskazany pozwany. Gwarant zobowiązał się nieodwołalnie i bezwarunkowo na zasadach określonych w Umowie nr (...) zapłacić Beneficjentowi należności z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek, ujawnionych w okresie gwarancji, do kwoty 42.250,00 zł. Gwarancja ważna jest w okresie od dnia 25 kwietnia 2013 roku do dnia 29 października 2016 roku. Jednocześnie zastrzeżony okres ważności gwarancji na potrzeby gwarancji ubezpieczeniowej, oznaczał czas powstania należności z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i w którym beneficjent mógł wystąpić z żądaniem wypłaty z gwarancji. W toku realizacji Umowy (...), powód wystawił następujące faktury VAT:

- Faktura VAT nr (...) z dn. 25.10.2012 r. na kwotę 296.877,72 zł brutto,
- Faktura VAT nr (...) z dn. 03.12.2012 r. na kwotę 211.095,06 zł brutto,
- Faktura VAT nr (...) z dn. 31.12.2012 r. na kwotę 146.387,22 zł brutto.

Pozwany przekazał powodowi należności wynikające z ww. faktur VAT. Jednocześnie pozwany zatrzymał z wszystkich wystawionych przez powoda faktur kaucję gwarancyjną w łącznej wysokości 26.600,00 zł. Decyzją z dnia 23 stycznia 2013 roku Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Powiecie (...), w sprawie o sygn. akt (...) wydał pozwolenie na użytkowanie inwestycji. Z uwagi na powyższe, w związku z zapisem § 5 ust. 3 Umowy, w dniu 25 kwietnia 2013 roku powód uzyskał w (...) S.A. gwarancję ubezpieczeniową właściwego usunięcia wad i usterek nr (...). Jako beneficjent gwarancji został wskazany pozwany. Gwarant zobowiązał się nieodwołalnie i bezwarunkowo na zasadach określonych w Umowie nr (...) zapłacić Beneficjentowi należności z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek, ujawnionych w okresie gwarancji, do kwoty 26.600,00 zł. Gwarancja ważna jest w okresie od dnia 25 kwietnia 2013 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku. Jednocześnie zastrzeżony okres ważności gwarancji na potrzeby gwarancji ubezpieczeniowej, oznaczał czas powstania należności z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i w którym beneficjent mógł wystąpić z żądaniem wypłaty z gwarancji. Pismem z dnia 15 lipca 2013 roku powód wezwał pozwanego do natychmiastowej zapłaty m.in. kwot:

- 42.250,00 zł tytułem zwrotu kaucji gwarancyjnej z umowy (...),
- 26.600,00 zł tytułem zwrotu kaucji gwarancyjnej z umowy (...).

Pismem z dnia 14.08.2013 r. pozwanego do zapłaty należności z tytułu zwrotu kaucji gwarancyjnej z ww. Umów wezwał nadzorca sądowy spółki (...). (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości układowej. Pismami z dnia 22 sierpnia 2013 roku oraz z dnia 27 sierpnia 2013 roku pozwany odmówił uiszczenia na rzecz powoda należności z tytułu kaucji gwarancyjnej z Umów dot. przebudowy stacji paliw nr (...) w G. oraz stacji paliw nr (...) w M.. Powyższy stan faktyczny co do zasady, w ocenie Sądu I instancji był bezsporny. Spór jaki się pojawił dotyczył oceny prawnej ustalonych faktów, w szczególności czy w myśl łączącej strony umowy zaktywował się obowiązek zwrotu kaucji gwarancyjnej. Jednocześnie Sąd Rejonowy oddalił wniosek o przesłuchanie świadka L. K., albowiem okoliczności, na które miał zeznawać świadek nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia, co będzie wynikało z dalszych

rozważań. W tak ustalonym stanie Faktycznym Sąd Rejonowy podkreślił, iż strony zawierając umowy o roboty budowlane postanowiły o utworzeniu tzw. kaucja gwarancyjna będącej zabezpieczeniem kosztów usunięcia wad z tytułu rękoi czy gwarancji. Nie budzi także wątpliwości, iż takie postanowienia, jako nie należące do przedmiotowo istotnych postanowień umowy o roboty budowlane, powinny być traktowane jako osobna umowa stron regulująca ich stosunki wynikające z ustawowej rękoi lub gwarancji wykonawcy robót budowlanych. Jednocześnie ta odrębna umowa stanowi podstawę prawną stosunków stron już po wykonaniu umowy o roboty budowlane, zaś po upływie okresu rękoi czy gwarancji w sytuacji, gdy nie stwierdzono wad lub zostały one usunięte, inwestor ma obowiązek zwrotu zatrzymanej kaucji gwarancyjnej, zgodnie z umową o jej utworzeniu (zob. wyrok SN z dnia 17.07.2009 roku IV CSK 83/09 LEX nr 607278). Z tych też względów czy w świetle ustalonych faktów w kontekście zapisów umowy zostały spełnione przesłanki dotyczące zwrotu kaucji. W pierwszej kolejności Sąd Rejonowy odniósł się do kwestii, czy zatrzymana kwota może być rozpatrywana w kontekście prawa zatrzymania wynagrodzenia. Na tak postanowione pytanie odpowiedział odmownie. Przede wszystkim wskazał, iż w myśl łączącej strony umowy doszło do wyraźnego podzielenia wynagrodzenia na dwie części, jedna część była przeznaczona do wypłaty, zaś druga automatycznie stawała się kaucją gwarancyjną. Skoro skutek powstania kaucji gwarancyjnej następował z chwilą wystawienia faktury oczywistym jest, iż nie jest możliwe odnoszenie do tej części wynagrodzenia zapisów dotyczących wynagrodzenia. Z chwilą utworzenia kaucji gwarancyjnej zmienił się status prawny tej kwoty i od tego momentu podlega ona zasadom dotyczącym kaucji gwarancyjnej. Na marginesie należy wskazać, iż bezspornym jest, iż pozwany dokonując wypłaty nie złożył żadnego oświadczenia o prawie powstrzymania się z zapłatą wynagrodzenia, zaś argument ten pojawił się z chwilą wezwania do zwrotu kaucji gwarancyjnych. Z tych też względów brak jest podstaw do zastosowania zapisów umownych o wstrzymaniu się z wypłatą wynagrodzenia. Oznacza to tym samym, iż bez znaczenia dla rozstrzygnięcia były okoliczności dotyczące wykonania umowy, zalegania innym podwykonawcom i postępowań sądowych z tym związanych. Skoro pozwanemu nie przysługuje prawo powstrzymania się z zapłatą wynagrodzenia w stosunku do kwot, z których utworzono kaucję gwarancyjną, należy się zastanowić, czy w związku z przedłożeniem gwarancji ubezpieczeniowych zaktywował się obowiązek ich zwrotu zgodnie z treścią §5 umów. Zgodnie z jego treścią Kaucją Gwarancyjną miała stanowić zabezpieczenie dobrego wykonania Umowy przez Wykonawcę, a w szczególności obowiązków wynikających z tytułu udzielonej gwarancji i rękoi, na okres 1 roku od daty odbioru pogwarancyjnego, o którym mowa w § 8 niniejszej Umowy. Jednocześnie po uzyskaniu prawomocnej decyzji na użytkowanie, kaucja gwarancyjna mogła zostać zamieniona przez wykonawcę na zabezpieczenie dobrego wykonania umowy formie gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej. Z treści tego zapisu jednoznacznie wynika, iż gwarancja ubezpieczeniowa bądź bankowa miała zabezpieczać taki sam zakres umowy jak kaucja gwarancyjna, w obu przypadkach chodzi o zabezpieczenie dobrego wykonania umowy, w szczególności obowiązków wynikających z tytułu udzielonej gwarancji i rękoi. Z treści gwarancji ubezpieczeniowej wynika, iż zabezpiecza ona roszczenia z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek ujawnionych w okresie ważności gwarancji po podpisaniu protokołu zdawczo-odbiorczego. W dalszym punkcie zastrzeżono okres ważności gwarancji na potrzeby gwarancji ubezpieczeniowej, który to okres oznaczał czas powstania należności z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i w którym beneficjent mógł wystąpić z żądaniem wypłaty z gwarancji tj. obejmował on odpowiednio okres od 25.04.2013 roku do dnia 29.10.2016 roku i okres od 25.04.2013 roku do dnia 31.12.2016 roku. Z kolei z treści umowy wynika jednoznacznie, iż termin końcowy okresu zabezpieczenia był liczony jako rok od dnia podpisania protokołu pogwarancyjnego. Protokół ten mógł zostać podpisany najwcześniej po upływie 3 lat od dnia podpisania protokołu końcowego, o ile nie zostaną stwierdzone wady ujawnione w okresie gwarancji. Oznacza to, iż minimalny okres zatrzymania kaucji gwarancyjnej to okres co najmniej 4 lat, przy czym z uwagi na prawo odmowy sporządzenia tego protokołu przez powoda do czasu usunięcia wad mógł być dłuższy. Z kolei w myśl zapisów §8 umów okres rękoi trwał 4 lata. W świetle treści §5 kaucja gwarancyjna zabezpieczała także roszczenia z rękoi. Jednocześnie powód nie załączył do pozwu protokołów końcowych odbiorów robót, jedynie z treści pisma powoda z dnia 20.10.2014 roku wynika, iż gwarancja ubezpieczeniowa obejmuje obowiązki powoda w okresie do zakończenia gwarancji. Już z tego porównania jednoznacznie wynika, iż zakres zabezpieczenia gwarancją ubezpieczeniową zarówno co do okresu, w którym mogły ujawnić się wady, jak również dotyczący okresu, w którym pozwany mógł się zabezpieczyć z kaucji, jest krótszy niż okres, który zabezpiecza kaucja gwarancyjna. Ta ostatnia zabezpiecza tylko roszczenia dotyczące wad ujawnionych w okresie gwarancji, zaś prawo do zgłoszenia żądania wypłaty było ograniczone do okresu ważności trwania gwarancji ubezpieczeniowej. W tych okolicznościach nie budzi wątpliwości, iż przedłożone gwarancje

ubezpieczeniowe nie stanowią tożsamesgo zabezpieczenia z kaucją gwarancyjną, a tym samym nie spełniły się warunki z § 5 pkt 3 umowy, które by skutkowały zwolnieniem kaucji gwarancyjnych. Jednocześnie z uwagi na ogłoszenie upadłości likwidacyjnej powoda w świetle treści art. 701 prawa upadłościowego i naprawczego bez znaczenia jest fakt zawarcia umów cesji wierzytelności w celu zabezpieczenia wierzytelności. Tak samo w świetle art. 146 prawa upadłościowego dotyczy to zajęć dokonanych w postępowaniach egzekucyjnych wszczętych przeciwko powodowi. Z tych też względów w ocenie Sądu I instancji powództwo podlegało oddaleniu. O kosztach Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu), przy czym do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata lub radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata lub radcy prawnego, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez Sąd osobistego stawienia strony - art. 98 § 3 kpc w zw. z art. 99 kpc.

Powyższe orzeczenie w całości apelacją zaskarżyła strona powodowa, która zarzucając rozstrzygnięciu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 60 k.c. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez dokonanie niewłaściwej wykładni:

1. oświadczeń woli stron złożonych przy umowie o roboty budowlane nr (...) z dnia 28 maja 2012 roku (dalej: (...)) oraz umowie nr (...) z dnia 30 sierpnia 2012 roku (dalej: (...)); łącznie obie umowy dalej: (...) co do sposobu i zakresu przedłożenia gwarancji przy podpisaniu Umowy oraz po wykonaniu przedmiotu Umowy, oraz
2. oświadczeń woli pozwanego dotyczących przedłożonych przez powoda gwarancji ubezpieczeniowych dotyczących obu Umów, co łącznie doprowadziło do błędnego przyjęcia, że nie spełniły się warunki z § 5 pkt 3 Umów, które by skutkowały zwolnieniem kaucji gwarancyjnych.

wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 68.850,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 sierpnia 2013 roku, ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Ponadto strona powodowa wniosła o przeprowadzenie dowodu z załączonych do apelacji dokumentów na wskazane w treści pisma okoliczności oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu przed Sądami obu instancji, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych;

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację powódki wniosła o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od Powoda na rzecz Pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego, w tym zwrot kosztów zastępstwa prawnego, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej podlegała oddaleniu jako bezzasadna. W pierwszym rzędzie należy zauważyć i podkreślić, że powołanie się przez stronę powodową oraz załączenie do apelacji kopii wyroku wraz z uzasadnieniem Sądu Okręgowego w Łodzi orzekającego w analogicznej sprawie, nie mógł zostać uznany, zgodnie z wolą skarżącego za dowód a jedynie mógł stanowić o odmiennym poglądzie prawnym wyrażonym w innej sprawie przez sąd powszechny, które to jednak rozstrzygnięcie nie miało jakiegokolwiek waloru prejudycjalności dla rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Odnosząc się do zarzutów prawa materialnego jako jedynych, na których strona powodowa oparła wywiedzioną apelację, należy wskazać, iż argumentacja Sądu I instancji zawarta w uzasadnieniu zakwestionowanego orzeczenia zasługiwała w ocenie Sądu Odwoławczego na pełną aprobatę. Sąd I instancji słusznie bowiem uznał, iż przedłożone przez stronę powodową gwarancje ubezpieczeniowe nie stanowią tożsamesgo zabezpieczenia z kaucją gwarancyjną, a tym samym nie zostały spełnione warunki wynikające z § 5 pkt 3 Umów zawartych przez (...). (...) sp. z o.o. ze stroną pozwaną, które umożliwiałyby skuteczne żądanie zwrotu zatrzymanej przez pozwanego części wynagrodzenia – umownie odpowiadającemu zabezpieczeniu finansowemu należytego wykonania umowy w części odnoszącej się do postanowień udzielonej gwarancji i rękojmi. Stosownie do § 5 ust. 1 Umów, 5% wartości netto każdej faktury stanowiło kaucję gwarancyjną będącą zabezpieczeniem dobrego wykonania umowy, w szczególności

obowiązków wynikających z tytułu udzielonej gwarancji i rękojmi. Konstrukcja tego postanowienia i jego literalna wykładnia wyraźnie wskazują, że uregulowana w Umowie kaucja gwarancyjna miała znacznie szerszy zakres aniżeli jedynie zabezpieczenie ewentualnych roszczeń wynikających z tytułu gwarancji czy rękojmi, które nie stanowią katalogu zamkniętego ewentualnych roszczeń podlegających zabezpieczeniu. Szerszy niż zwyczajowo zakres kaucji gwarancyjnej został także zaakceptowany przez (...) w związku z zawarciem Umowy, a spółka nie zgłaszała w tym zakresie wątpliwości interpretacyjnych. Intencją stron Umowy, według jej literalnego brzmienia, było ustalenie kaucji gwarancyjnej zabezpieczającej należyte wykonanie umowy, a tak ujęty zakres zabezpieczenia niewątpliwie obejmuje, m.in. wywiązanie się przez wykonawcę z roszczeń podwykonawców z tytułu umów podzleconych [vide: wyrok Sądu Najwyższego, z dnia 17 września 2008r. w sprawie III CSK 119/08 - „niewykonanie przez jednego ze współwykonawców (konsorcjantów) umowy zawartej przez niego z podwykonawcą stanowi jednocześnie nienależyte wykonanie umowy zawartej z inwestorem i jako takie rodzi odpowiedzialność kontraktową. Szkoda wierzyciela (inwestora) polega w takiej sytuacji na wystąpieniu uszczerbku spowodowanego koniecznością spełnienia na rzecz podwykonawcy świadczenia, do którego spełnienia zobowiązany był wykonawca (art. 647¹ § 1 k.c.). Roszczenie odszkodowawcze (w konkretnej sytuacji regresowe) kierowane jest przeciwko drugiej stronie umowy. Jeżeli zaś po tej stronie umowy występuje więcej niż jeden podmiot, a ustawa przewiduje solidarną odpowiedzialność wykonawców (art. 141 p.z.p.), roszczenie odszkodowawcze kierowane jest przeciwko wszystkim”; podobnie: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 grudnia 2014r., sygn. akt I ACa 762/14, postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. akt I Acz 1752/14). Za błędne należało uznać twierdzenia strony powodowej, iż kaucja gwarancyjna czy gwarancja ubezpieczeniowa w zakresie uregulowanym Umowami nie służyły zabezpieczeniu innych roszczeń aniżeli wynikających z tytułu nieusunięcia lub nienależytego usunięcia wad i usterek ujawnionych w okresie gwarancji i nie obejmowały ewentualnych roszczeń regresowych inwestora na podstawie art. 647¹ KC. Otóż gwarancja należytego wykonania kontraktu, jak słusznie podkreśla to strona pozwana, to także gwarancja wykonania tego kontraktu w ustalonej w umowie cenie. Skoro w ostatecznym rozrachunku inwestor uzyskuje obiekt budowlany, za który (z uwagi na zaniechanie rozliczenia się wykonawcy z podwykonawcą) zobowiązany jest de facto zapłacić więcej niż pierwotnie ustalone wynagrodzenie możemy mówić o nienależytym wykonaniu umowy. Co do zasady kaucja gwarancyjna zabezpiecza ewentualne roszczenia inwestora wynikające z wad obiektu. Nie jest to jednak regułą. Stosownie do zasady swobody umów wyrażonej w art. 353¹ k.c. strony mogą rozszerzyć zakres kaucji gwarancyjnej, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Celem uregulowania szerszego zakresu zabezpieczenia w postaci kaucji gwarancyjnej było zabezpieczenie pozwanego przed ewentualnymi roszczeniami podwykonawców wynikającymi z nierozliczenia się przez (...) z tytułu umów podzleconych. Wobec powyższego bezpodstawny jest wniosek wynikający z argumentacji powoda, że kaucja gwarancyjna w formie pieniężnej czy też gwarancja ubezpieczeniowa nie służyły zabezpieczeniu ewentualnych roszczeń regresowych inwestora na podstawie art. 647¹ k.c.

Nie sposób również zgodzić się ze stanowiskiem strony powodowej, że przedstawione przez (...) gwarancje ubezpieczeniowe zostały udzielone w taki sposób, aby zabezpieczały taki sam zakres odpowiedzialności, jaki, zgodnie z Umową miała zabezpieczać kaucja gwarancyjna. O ile można zgodzić się ze stwierdzeniem, iż umowa wykonana w sposób wykluczający wady i usterek jest umową wykonaną należyście, o tyle błędne jest wnioskowanie, że gwarancja ubezpieczeniowa zabezpieczająca nieusunięcie lub nienależyte usunięcie wad i usterek (czyli w istocie - jedynie roszczenia z tytułu rękojmi i gwarancji) jest instrumentem zabezpieczającym inwestora w takim samym zakresie jak kaucja gwarancyjna uregulowana jako zabezpieczenie „dobrego wykonania Umowy, w szczególności obowiązków wynikających z tytułu udzielonej gwarancji i rękojmi”, które, jak wskazano wyżej, obejmuje także inne niż roszczenia z tytułu gwarancji i rękojmi okoliczności, które wpływają na należyte wykonanie umowy, np. wywiązanie się przez wykonawcę z roszczeń podwykonawców z tytułu umów podzleconych. Gwarancja ubezpieczeniowa stanowi bowiem zabezpieczenie wiarygodności o bardzo wysokim stopniu pewności jego realizacji, a przez to bardzo korzystnym dla wierzyciela, ma pozwolić na pewne i natychmiastowe zaspokojenie się wierzyciela w przypadku, gdy dojdzie do realizacji zabezpieczonego rezultatu. Istota mechanizmu gwarancji sprowadza się do „przeniesienia” ciężaru dochodzenia przysługujących praw z beneficjenta gwarancji na gwaranta. Gwarant dokonuje bowiem natychmiastowej wypłaty środków, realizując tym samym interes beneficjenta. Całokształt

działań beneficjenta gwarancji - wierzyciela w stosunku podstawowym - sprowadza się natomiast do przedłożenia prawidłowego pod względem formalnym żądania zapłaty. Z tej przyczyny Umowy zawarte pomiędzy (...) a Pozwanym zakładały w uproszczeniu, że kaucja gwarancyjna oraz gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa mają stanowić zabezpieczenie dobrego wykonania umowy, a zatem zakres zabezpieczenia kaucji gwarancyjnej i gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej muszą być tożsame. Skoro zatem kaucja gwarancyjna obejmowała także ewentualne roszczenia podwykonawców z tytułu umów podzleconych, nie sposób przyjąć, że gwarancje ubezpieczeniowe przedstawione przez (...) posiadały taki sam zakres ubezpieczenia. Należy również zwrócić uwagę i szczególnie podkreślić to że, jak trafnie podniósł Sąd I instancji na skutek prawidłowo przeprowadzonej analizy postanowień umownych przez pryzmat stanu faktycznego sprawy, zakres zabezpieczenia gwarancjami ubezpieczeniowymi zarówno co do okresu, w którym mogły ujawnić się wady, jak również dotyczący okresu, w którym Pozwany mógł zabezpieczyć się z kaucji, jest krótszy niż okres, który zabezpiecza kaucja gwarancyjna, co powoduje ryzyko niemożliwości skorzystania z zabezpieczenia w postaci gwarancji ubezpieczeniowych po upływie ich obowiązywania w przypadku, gdyby okres zabezpieczenia kaucja gwarancyjną jeszcze trwał. W związku z powyższym, zasadnym jest stwierdzenie, iż przedłożone gwarancje ubezpieczeniowe również w tym zakresie nie stanowią tożsamego zabezpieczenia z kaucją gwarancyjną.

Sąd Okręgowy podzielił również stanowisko Sądu I instancji, co do niemożności uznania, iż zachowanie strony pozwanej pozwalało na akceptację poglądu, iż strona ta w sposób milczący wyraziła zgodę na przyjęcie przedstawionych gwarancji ubezpieczeniowych, czego konsekwencją miał być zwrot zatrzymanej kaucji gwarancyjnej. Zaprzeczeniem poglądu prezentowanego przez stronę powodową, co do przyjęcia w powyższym zakresie rzeczywistej woli strony pozwanej jest sam fakt początkowego braku zwrotu tejże kaucji przez pozwaną, w następstwie zaś jej wezwania do zapłaty spornej należności – odmowa udzielona w formie pisemnej. Strona powodowa zwraca wprawdzie uwagę na szczególną doniosłość kontekstu sytuacyjnego, gdyż w oderwaniu od niego nie sposób zinterpretować sensu milczenia, jednakże pozostaje w swoich twierdzeniach gołosłowny, nie powołując żadnych konkretnych okoliczności wskazujących na rzekomą milczącą akceptację Pozwanego, w szczególności Powód nie wykazał, że podjął działania mające na celu uzyskanie od Pozwanego informacji o akceptacji gwarancji ubezpieczeniowych. Mając na uwadze art. 6 k.c., to strona powodowa była zobowiązana do wykazania, czy i w jakich okolicznościach doszło do zaakceptowania przez inwestora przedstawionych mu gwarancji ubezpieczeniowych. Tymczasem Powód w toku całego postępowania nie przedstawił żadnych argumentów świadczących o wyrażeniu przez pozwanego zgody. Nie prowadzono również w tym względzie postępowania dowodowego. Tym samym, realizując postulat ostrożnej wykładni milczenia, jako konkludentnego oświadczenia woli należy stanowczo stwierdzić, iż w przedmiotowej sprawie nie doszło do milczącej akceptacji ze strony Pozwanego, tym bardziej, że Umowy zostały zawarta przez dwa podmioty profesjonalne, posiadające równorzędną pozycję na rynku inwestycyjnym. Na (...) spoczywał obowiązek należytego wykonania Umów i pełnej realizacji ich postanowień, zwłaszcza w przypadku, kiedy (...) był materialnie zainteresowany, a spełnienie przez spółkę warunku przedłożenia gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych umożliwiało skuteczne domaganie się zwrotu kwot zatrzymanych tytułem kaucji gwarancyjnej. Jako profesjonalista (...) powinien był dołożyć szczególnej staranności i przedstawić odpowiednie zabezpieczenie, które swym zakresem w pełni odpowiadałoby zakresowi kaucji gwarancyjnej. Wobec niespełnienia przez (...) warunku umożliwiającego żądanie zwrotu kwot zatrzymanych tytułem kaucji gwarancyjnej, konsekwencje tego zaniechania powinny obciążać Powoda. Nie bez znaczenia pozostaje również reakcja Pozwanego, który w odpowiedzi na wezwania do zapłaty z dnia 15 lipca 2013 r i 14 sierpnia 2013r., wskazał że sporne kwoty zostały zatrzymane na podstawie § 7 ust. 2 obu Umów w związku z nieprzedstawieniem przez (...) wymaganych dokumentów - oświadczeń podwykonawców o braku nieuregulowanych należności z tytułu robót podzleconych. Tym samym Pozwany zakwestionował zasadność złożenia gwarancji ubezpieczeniowych co do istoty, albowiem w ocenie Pozwanego zatrzymane kwoty nie zostały zaliczone na poczet kaucji gwarancyjnej.

W świetle przedstawionej argumentacji, zarzuty podniesione w apelacji nie zasługiwały na uwzględnienie, co skutkowało koniecznością jej oddalenia na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego obejmujących koszty zastępstwa procesowego sprawowanego przez zawodowego pełnomocnika na rzecz strony pozwanej w wysokości odpowiadającej najniższej stawce ustawowej

przewidzianej dla wartości przedmiotu zaskarżenia orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. stosując zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania.